

Sygn. akt II KO 28/19

POSTANOWIENIE

Dnia 25 czerwca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Puskarski

w sprawie z zażalenia **H. S.**

na postanowienie prokuratora Prokuratury Rejonowej w Ł.

z dnia 29 grudnia 2017 r. o odmowie przywrócenia terminu do wniesienia zażalenia po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu w dniu 25 czerwca 2019 r.

wniosku Sądu Rejonowego w Z.

o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu na podstawie art. 37 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:
wniosku nie uwzględnić

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 31 października 2017 r. prokurator Prokuratury Rejonowej w Ł. odmówił wszczęcia śledztwa w sprawie przekroczenia uprawnień służbowych i niedopełnienia obowiązków w okresie od dnia 19 czerwca 2017 r. do dnia 23 czerwca 2017 r. w Z. przez sędziów Sądu Rejonowego w Z. i Przewodniczącego II Wydziału Karnego Sądu Rejonowego z Z. w związku z rozpoznaniem zażalenia H. S. w sprawie II Kp [...] na postanowienie Prokuratury Rejonowej w Ł. z dnia 22 czerwca 2017 r, sygn. akt PR 1 Ds. [...] oraz złożonym wnioskiem o wyłączenie sędziów Sądu Rejonowego w Z. od rozpoznania powyższej sprawy, czym działano na szkodę interesu prywatnego ww. pokrzywdzonego, tj. o przestępstwo z art. 231 § 1 k.k. – wobec braku znamion czynu zabronionego.

Na to postanowienie zażalenie złożył H. S.. W toku dalszych czynności w dniu 29 grudnia 2017 r. prokurator Prokuratury Rejonowej w Ł. wydał postanowienie o odmowie przywrócenia terminu do wniesienia zażalenia na postanowienie o odmowie wszczęcia śledztwa, zaś zażalenie H. S. na to postanowienie zostało przedstawione do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Z..

Sąd Rejonowy w Z. postanowieniem z dnia 25 lutego 2019 r., sygn. akt II Kp [...], na podstawie art. 37 k.p.k. zwrócił się do Sądu Najwyższego o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu. W uzasadnieniu wskazał, że sprawa dotyczy zawiadomienia o przestępstwie, jakiego miała dopuścić się część sędziów Sądu Rejonowego w Z.. Zdaniem Sądu w niniejszej sprawie istnieją realne okoliczności, które mogą rodzić „obiektywnie uzasadnione podejrzenie co do potencjalnego braku obiektywizmu sędziów tut. Sądu przy rozpoznawaniu sprawy”

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek Sądu Rejonowego w Z. nie zasługuje na uwzględnienie.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego niejednokrotnie wskazywano na wyjątkowy charakter przepisu art. 37 k.p.k., jako dopuszczającego możliwość odstąpienia od fundamentalnej zasady rozpoznania sprawy przez sąd właściwy miejscowo. Najczęściej powodem takiego postąpienia jest dążenie do uniknięcia sytuacji, kiedy to w opinii publicznej, także stron występujących w sprawie, może się pojawić uzasadniona wątpliwość co do zdolności obiektywnego jej rozpoznania przez sąd właściwy. Zaistnienie takiej sytuacji w sprawie z zażalenia H. S. sygnalizuje Sąd Rejonowy w Z., jednak nie czyni tego w sposób przekonujący. Wobec tego, że podniósł, iż sprawa dotyczy m.in. sędziów Sądu Rejonowego w Z., trzeba zwrócić uwagę, że w praktyce zdarza się, iż osoby niezadowolone z wydawanych rozstrzygnięć doszukują się w pracy sędziów zachowań intencjonalnych, niezgodnych z prawem, motywowanych osobistą niechęcią do strony i dążą do wszczęcia na tym tle postępowania karnego. Negatywna decyzja prokuratora skutkuje złożeniem zażalenia, zaś sąd właściwy do jego rozpoznania niekiedy występuje o przekazanie sprawy innemu sądowi, uznając że przemawia za tym dobro wymiaru sprawiedliwości. Jednak Sąd Najwyższy nieraz podkreślał, że nie ma podstaw do korzystania z instytucji przewidzianej w art. 37 k.p.k. w każdym wypadku, gdy sądowej kontroli podlega decyzja prokuratora

wydana po sprawdzeniu zasadności doniesienia o rzekomym przekroczeniu uprawnień lub niedopełnieniu obowiązków w toku rozpoznawania sprawy przez sędziego orzekającego w sądzie właściwym miejscowo, skierowanego do organów ścigania przez stronę procesową, kwestionującą przebieg postępowania lub nieakceptującą wydanego w sprawie. W szczególności zwracano uwagę, że bez istotnych ku temu podstaw dochodziłoby do złamania podstawowej zasady właściwości miejscowej sądu, jak również, że nie można przydawać decydującego znaczenia subiektywnym odczuciom strony procesowej, skłonnej upatrywać przyczyn wydania niekorzystnej dla niej decyzji, względnie określonego procedowania, w nieprzychylności sędziego, czy nawet jako przejaw jego przestępczej działalności. Nadmieniano też, co ma znaczenie w kontekście argumentacji prezentowanej w rozpatrywanym wystąpieniu Sądu *meriti*, że w większości spraw i w uzasadnionych wypadkach, dostateczną gwarancją w zakresie usunięcia mogących się pojawić wątpliwości co do bezstronności sędziego stanowi przepis art. 41 § 1 k.p.k. (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 29 stycznia 2013 r., V KO 78/12, LEX nr 1277828; z dnia 22 listopada 2012 r., V KO 65/12, LEX nr 1228521). Celowe będzie też przypomnieć, że w postanowieniu z dnia 28 października 2011 r., III KO 72/11, LEX nr 1044040, Sąd Najwyższy stwierdził, iż „autorytet i powaga wymiaru sprawiedliwości wymagają, aby sądy nie ulegały presji stron procesowych i opinii publicznej, ani nie popadały w zwątpienie co do własnych kompetencji w zakresie przeprowadzenia rzetelnego procesu. Racjonalna nieustępliwość w tym względzie sprzyja kształtowaniu się pozytywnego wizerunku organów trzeciej władzy, minimalizując tym samym wątpliwości, co do obiektywizmu i niezawisłości w rozpoznawaniu przyszłych spraw, ograniczając tendencję do nadużywania stosowania właściwości delegacyjnej w związku z inicjatywami sądów na tle wątpliwości, co do respektowania gwarancji sprawiedliwego procesu”. Dodatkowo należy zwrócić uwagę, że w niniejszej sprawie chodzi o rozstrzygnięcie kwestii incydentalnej i zbadanie, czy zasadnie skarżący twierdzi, że terminu do wniesienia zażalenia nie dotrzymał z przyczyn od niego niezależnych. Należyte uzasadniając wydane orzeczenie, Sąd wykaże swoje obiektywne podejście do sprawy.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.